

Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης  
με τίτλο

«Καθορισμός αδικημάτων και κυρώσεων σε βάρος φυσικών και νομικών προσώπων για παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενσωμάτωση οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 και λοιπές διατάξεις»

| ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ                                                                                 |                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ                                                                      |                                                                                                                                                                   |
| Άρθρο 1                                                                                              | Σκοπός                                                                                                                                                            |
| Άρθρο 2                                                                                              | Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                  |
| Άρθρο 3                                                                                              | Ορισμοί (άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                                          |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ-ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ-ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ |                                                                                                                                                                   |
| Άρθρο 4                                                                                              | Αδικήματα παραβίασης των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης (άρθρα 3, 4 και 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                               |
| Άρθρο 5                                                                                              | Ποινές για παραβίαση περιοριστικού μέτρου της Ένωσης σε φυσικά πρόσωπα (άρθρα 5, 8 και 9 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                  |
| Άρθρο 6                                                                                              | Δικαιοδοσία (άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                                     |
| Άρθρο 7                                                                                              | Ευθύνη νομικών προσώπων και οντοτήτων (άρθρο 6 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                            |
| Άρθρο 8                                                                                              | Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων και οντοτήτων (άρθρο 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                     |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ                                                                      |                                                                                                                                                                   |
| Άρθρο 9                                                                                              | Αναφορά παραβάσεων μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προστασία αναφερόντων προσώπων – Προσθήκη περ. ε) στο άρθρο 4 ν. 4990/2022 (άρθρο 14 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)  |
| Άρθρο 10                                                                                             | Δέσμευση και δήμευση (άρθρο 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                            |
| Άρθρο 11                                                                                             | Ειδικά ερευνητικά μέτρα (άρθρο 13 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                         |
| Άρθρο 12                                                                                             | Συντονισμός και συνεργασία των αρμοδίων αρχών και υπηρεσιών (άρθρο 15 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                     |
| Άρθρο 13                                                                                             | Διεθνής δικαστική και αστυνομική συνεργασία (άρθρο 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                     |
| Άρθρο 14                                                                                             | Στατιστικά στοιχεία (άρθρο 17 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)                                                                                                             |
| Άρθρο 15                                                                                             | Ένταξη του αδικήματος της παραβίασης περιοριστικών μέτρων της Ένωσης στον κατάλογο των αδικημάτων του άρθρου 4 του ν. 4557/2018 (άρθρο 18 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226) |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ                                                                       |                                                                                                                                                                   |
| Άρθρο 16                                                                                             | Αίτηση εξαίρεσης πριν από την άσκηση ποινικής δίωξης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 16 και παρ. 1 άρθρου 21 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας                               |

|                                   |                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Άρθρο 17                          | Πρόβλεψη κατ' εξαίρεση αποκλεισμού κατηγορουμένου από την πρόσβαση σε επιμέρους υλικό της δικογραφίας – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 100 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας |
| Άρθρο 18                          | Προσαρμογή του ανώτατου ορίου κάθειρξης στις περιπτώσεις επιβολής προσωρινής κράτησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 286 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας                     |
| Άρθρο 19                          | Ειδική πρόβλεψη εξόδων σε βάρος κατηγορουμένου που καταδικάστηκε με έκδοση ποινικής διαταγής – Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 577 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.     |
| Άρθρο 20                          | Μετακίνηση ιατροδικαστών και νεκροτόμων σε άλλες ιατροδικαστικές υπηρεσίες - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 3772/2009                                                       |
| <b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ</b> |                                                                                                                                                                      |
| Άρθρο 21                          | Έναρξη ισχύος                                                                                                                                                        |

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

### **Άρθρο 1 Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673, προκειμένου να διασφαλιστούν η αποτελεσματική εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

### **Άρθρο 2 Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)**

Αντικείμενο του παρόντος νόμου αποτελεί η καταγραφή των κανόνων σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η λήψη μέτρων αποτελεσματικής διερεύνησης, δίωξης και εκδίκασης, συντονισμού και συνεργασίας των συναρμοδίων αρχών, προστασίας των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις και ο καθορισμός της διαδικασίας τήρησης και υποβολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικών δεδομένων εκ μέρους των αρμοδίων εθνικών αρχών.

### **Άρθρο 3 Ορισμοί (άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)**

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «Περιοριστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης»: τα περιοριστικά μέτρα που θεσπίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του άρθρου 29 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή του άρθρου 215 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- 2) «κατονομαζόμενο πρόσωπο, οντότητα ή φορέας»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας που υπόκειται σε περιοριστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- 3) «κεφάλαια»: χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικά οφέλη κάθε είδους, στα οποία περιλαμβάνονται ενδεικτικώς:
  - α) μετρητά, επιταγές, χρηματικές απαιτήσεις, συναλλαγματικές, εντολές πληρωμών και άλλα μέσα πληρωμών,
  - β) καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλες οντότητες, πιστωτικά υπόλοιπα, απαιτήσεις και τίτλοι απαιτήσεων,
  - γ) οι δημοσίως διαπραγματεύσιμοι και ιδιωτικώς διαπραγματεύσιμοι τίτλοι και χρεόγραφα, μεταξύ των οποίων οι μετοχές και τα μερίδια, τα πιστοποιητικά που αντιπροσωπεύουν κινητές αξίες, οι ομολογίες, τα γραμμάτια, τα πιστοποιητικά δικαιώματος ανάληψης μετοχών (warrants), οι ομολογίες χρέους και οι συμβάσεις παραγώγων,
  - δ) τόκοι, μερίσματα ή άλλα έσοδα από περιουσιακά στοιχεία ή υπεραξίες που προέρχονται ή δημιουργούνται από περιουσιακά στοιχεία,
  - ε) πιστώσεις, δικαιώματα συμψηφισμών απαιτήσεων, εγγυήσεις, εγγυητικές επιστολές ή άλλες χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις,
  - στ) πιστωτικές επιστολές, φορτωτικές, πωλητήρια συμβόλαια,
  - ζ) έγγραφα που αποδεικνύουν συμμετοχή σε κεφάλαια ή σε χρηματοοικονομικούς πόρους,
  - η) κρυπτοστοιχεία, όπως ορίζονται στην περ. 5 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2023, για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 1093/2010 και (ΕΕ) 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937 (L 150),
- 4) «οικονομικοί πόροι»: τα περιουσιακά στοιχεία, υλικά ή άυλα, κινητά ή ακίνητα, που δεν είναι κεφάλαια αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών,
- 5) «δέσμευση κεφαλαίων»: η παρεμπόδιση κίνησης, μεταβίβασης, μεταβολής ή χρήσης κεφαλαίων ή πρόσβασης σε κεφάλαια ή διαπραγμάτευσης κεφαλαίων που μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολή ως προς τον όγκο, το ποσό, τον τόπο διατήρησής τους, το ιδιοκτησιακό καθεστώς, την κατοχή, τον χαρακτήρα, τον προορισμό ή άλλη μεταβολή η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη χρησιμοποίηση των συγκεκριμένων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης χαρτοφυλακίων,
- 6) «δέσμευση οικονομικών πόρων»: η παρεμπόδιση της χρήσης οικονομικών πόρων για την απόκτηση κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της πώλησης, της εκμίσθωσης ή της υποθήκευσής τους.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**

### **ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ-ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ-ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ**

#### **Άρθρο 4**

#### **Αδικήματα παραβίασης των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

1. Κάθε πρόσωπο, το οποίο με πρόθεση και κατά παράβαση απαγόρευσης ή υποχρέωσης που συνιστά περιοριστικό όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή που καθορίζεται σε εθνική διάταξη για την εφαρμογή περιοριστικού όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν απαιτείται εθνική εφαρμογή, προβαίνει με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη στην:

α) άμεση ή έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε κατονομαζόμενο πρόσωπο, οντότητα ή φορέα ή προς όφελός του, κατά παράβαση απαγόρευσης που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

β) μη δέσμευση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων που βρίσκονται στην ιδιοκτησία, στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο κατονομαζόμενου προσώπου, οντότητας ή φορέα κατά παράβαση υποχρέωσης που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

γ) διευκόλυνση της εισόδου κατονομαζόμενων φυσικών προσώπων στην επικράτεια κράτους μέλους, ή της διέλευσής τους από αυτό, κατά παράβαση απαγόρευσης που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) πραγματοποίηση ή συνέχιση συναλλαγών με τρίτο κράτος, φορείς τρίτου κράτους ή οντότητες ή φορείς που ανήκουν ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τρίτο κράτος ή από φορείς τρίτου κράτους, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης ή της συνέχισης της εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων ή συμβάσεων παραχώρησης, όταν η απαγόρευση ή ο περιορισμός της εν λόγω συμπεριφοράς συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ε) εκτέλεση εμπορικών συναλλαγών, εισαγωγή, εξαγωγή, πώληση, αγορά, μεταβίβαση, διαμετακόμιση ή μεταφορά αγαθών, καθώς και παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης, τεχνικής συνδρομής ή άλλων υπηρεσιών που σχετίζονται με τα εν λόγω αγαθά, όταν η απαγόρευση ή ο περιορισμός της εν λόγω πράξης συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

στ) παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή άσκηση χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων, όταν η απαγόρευση ή ο περιορισμός της εν λόγω πράξης συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ζ) παροχή υπηρεσιών πέραν εκείνων που αναφέρονται στην περ. στ), όταν η απαγόρευση ή ο περιορισμός της εν λόγω πράξης συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

η) καταστράτηγηση περιοριστικού μέτρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω:

ηα) της χρήσης, της μεταβίβασης σε τρίτο ή άλλως διάθεσης κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων που βρίσκονται αμέσως ή έμμεσα στην ιδιοκτησία, στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο κατονομαζόμενου προσώπου, οντότητας ή φορέα, και που θα έπρεπε να δεσμευθούν δυνάμει περιοριστικού μέτρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την απόκρυψη των εν λόγω κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων,

ηβ) της παροχής ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών, για την απόκρυψη του γεγονότος ότι κατονομαζόμενο πρόσωπο, οντότητα ή φορέας είναι ο τελικός ιδιοκτήτης ή δικαιούχος κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων που πρέπει να δεσμευθούν δυνάμει περιοριστικού μέτρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ηγ) της μη συμμόρφωσης κατονομαζόμενου φυσικού προσώπου, ή εκπροσώπου κατονομαζόμενης οντότητας ή φορέα με υποχρέωση που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναφέρει στις αρμόδιες αρχές κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους εντός της δικαιοδοσίας κράτους μέλους που βρίσκονται στην ιδιοκτησία, στην κατοχή ή υπό τον έλεγχό του,

ηδ) της μη συμμόρφωσης με υποχρέωση που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παροχή στις αρμόδιες αρχές πληροφοριών σχετικά με δεσμευμένα κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, ή πληροφοριών σχετικά με κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους που βρίσκονται στην επικράτεια των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βρίσκονται στην ιδιοκτησία, στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο κατονομαζόμενων προσώπων, οντοτήτων ή φορέων και που δεν έχουν δεσμευθεί, όταν οι εν λόγω πληροφορίες αποκτώνται κατά την άσκηση επαγγελματικών καθηκόντων,

θ) παραβίαση ή μη εκπλήρωση των όρων αδειών που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων, οι οποίες, ελλείψει της σχετικής άδειας, αντίκεινται σε απαγόρευση ή περιορισμό που συνιστά περιοριστικό μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με τις ποινές που καθορίζονται στο άρθρο 5 του παρόντος, κατά περίπτωση.

Για ζητήματα απόπειρας, συμμετοχής και παραγραφής εγκλημάτων και ποινών εφαρμόζονται τα άρθρα 42 έως 49, 111 έως 113 και 118 έως 120 του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95).

2. Η παρ. 1 δεν παράγει καμία υποχρέωση σε δικηγόρους και συμβολαιογράφους, για αναφορά πληροφοριών τις οποίες λαμβάνουν ή αποκτούν από εντολέα τους ή σχετικά με αυτόν κατά τη διαπίστωση της νομικής θέσης του ή κατά την εκτέλεση του καθήκοντος υπεράσπισης ή κατά την εκπροσώπησή του σε δικαστικές διαδικασίες ή σχετικά με αυτές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών σχετικά με την κίνηση ή την αποφυγή τέτοιων διαδικασιών οι οποίες καλύπτονται από το απόρρητο, σύμφωνα με τα άρθρα 371 του Ποινικού Κώδικα, περί παραβίασης επαγγελματικής εχεμύθειας, 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), περί επαγγελματικού απορρήτου των μαρτύρων και 38 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208), περί απορρήτου και εχεμύθειας δικηγόρου.

3. Η παρ. 1 δεν θεωρείται με κανέναν τρόπο ότι θεμελιώνει ποινική ευθύνη σε περίπτωση παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας σε άτομα που έχουν ανάγκη ή εκτέλεσης δραστηριοτήτων για την υποστήριξη βασικών ανθρώπινων αναγκών που παρέχονται σύμφωνα με τις αρχές της αμεροληψίας, του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας και της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.

## **Άρθρο 5**

### **Ποινές για παραβίαση περιοριστικού μέτρου της Ένωσης σε φυσικά πρόσωπα**

(άρθρα 5, 8 και 9 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο που καταδικάζεται για τα ποινικά αδικήματα του άρθρου 4 τιμωρείται:

α) για την παράβαση που προβλέπεται στις υποπερ. ηγ) και ηδ) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 4, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, όταν τα εν λόγω αδικήματα αφορούν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους αξίας τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ κατά την ημερομηνία τέλεσης του αδικήματος,

β) για την παράβαση που προβλέπεται στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 4, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ,

γ) για την παράβαση που προβλέπεται στις περ. α) και β) και στις υποπερ. ηα) και ηβ) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 4, με ποινή κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ, όταν τα εν λόγω αδικήματα αφορούν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους αξίας τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ κατά την ημερομηνία τέλεσης του αδικήματος,

δ) για την παράβαση που προβλέπεται στις περ. δ) έως ζ) και θ) της παρ. 1 του άρθρου 4, με ποινή κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ, όταν τα εν λόγω αδικήματα αφορούν αγαθά, υπηρεσίες, συναλλαγές ή δραστηριότητες αξίας τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ κατά την ημερομηνία τέλεσης του αδικήματος,

ε) για την παράβαση που προβλέπεται στην περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 4, όταν αυτή αφορά είδη που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή είδη διπλής χρήσης που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙV του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης (αναδιατύπωση) (L 206), με ποινή κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, ανεξάρτητα από την αξία των σχετικών ειδών. Σε αυτή την περίπτωση, η πράξη είναι αξιόποινη ακόμα και αν τελέστηκε από αμέλεια, οπότε και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

2. Αν τα αδικήματα των περ. α), γ) και δ) της παρ. 1 του παρόντος αφορούν σε κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους ή αγαθά, υπηρεσίες, συναλλαγές ή δραστηριότητες αξίας από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

3. Αν τα αδικήματα του άρθρου 4 τελέστηκαν:

α) στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης όπως ορίζεται στην απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (L 300),

β) με χρήση πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων,

γ) από επαγγελματία πάροχο υπηρεσιών κατά παράβαση των επαγγελματικών υποχρεώσεων του εν λόγω επαγγελματία παρόχου υπηρεσιών,

δ) από δημόσιο υπάλληλο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή από άλλο πρόσωπο κατά την άσκηση δημόσιου λειτουργήματος,

ε) υπό συνθήκες που απέφεραν ή αναμενόταν να αποφέρουν σημαντικά οικονομικά οφέλη ή μέσω του αδικήματος αποφεύχθηκαν σημαντικές δαπάνες, άμεσα ή έμμεσα, στον βαθμό που τα εν λόγω οφέλη ή οι εν λόγω δαπάνες μπορούν να καθοριστούν,

στ) από παραβάτη που κατέστρεψε αποδεικτικά στοιχεία ή προέβη σε εκφοβισμό μαρτύρων ή καταγγελλόντων,

ζ) από φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είχε προηγουμένως καταδικαστεί αμετάκλητα για αδικήματα που καλύπτονται από την παρ. 1 του παρόντος ή το άρθρο 142Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί παραβάσεων κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και το ελάχιστο της επαπειλούμενης στερητικής της ελευθερίας ποινής αυξάνεται κατά ένα (1) έτος.

4. Το ελάχιστο όριο των δέκα χιλιάδων (10.000) και το μέγιστο όριο των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος καλύπτει κατ' επανάληψη ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στις περ. α), β) και δ) έως θ) της παρ. 1 του άρθρου 4, τα οποία συνδέονται και είναι ομοειδή, όταν τα εν λόγω αδικήματα διαπράττονται από τον ίδιο δράστη.

5. Αν ο παραβάτης αποδεδειγμένα παρέχει στις αρμόδιες αρχές πληροφορίες, τις οποίες δεν θα μπορούσαν να αποκτήσουν διαφορετικά, παρέχοντάς τους συνδρομή στην ταυτοποίηση και την προσαγωγή των άλλων παραβατών ενώπιον της δικαιοσύνης ή στην εξεύρεση αποδεικτικών στοιχείων τιμωρείται με μειωμένη ποινή, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα, περί μειωμένης ποινής.

6. Το δικαστήριο δύναται, επιπρόσθετα προς οποιαδήποτε ποινή που επιβάλλεται σε φυσικό πρόσωπο, να επιβάλλει τις παρεπόμενες ποινές των άρθρων 60, περί αποστέρησης θέσεων και αξιωμάτων, 65, περί απαγόρευσης άσκησης επαγγέλματος και 67, περί δημοσίευσης καταδικαστικής απόφασης, του Ποινικού Κώδικα, ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων διάρκειας και είδους ποινής, χρόνου απαγόρευσης άσκησης επαγγέλματος ή αίτησης του παθόντος για τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 60, της παρ. 1 του άρθρου 65 και της παρ. 2 του άρθρου 67 του ιδίου Κώδικα.

## **Άρθρο 6**

### **Δικαιοδοσία**

(άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Οι ποινικές διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται όταν:

- α) το ποινικό αδίκημα διαπράχθηκε, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στην ελληνική επικράτεια,
- β) το ποινικό αδίκημα διαπράχθηκε επί πλοίου ή αεροσκάφους εγγεγραμμένου στο ελληνικό νηολόγιο ή υπό την ελληνική σημαία,
- γ) ο παραβάτης είναι ημεδαπός.

2. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την απόφαση παρέκτασης της ημεδαπής δικαιοδοσίας για ένα ή περισσότερα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στον παρόντα και έχουν διαπραχθεί εκτός της ελληνικής επικράτειας, όταν:

- α) ο παραβάτης έχει τη συνήθη κατοικία του στην ελληνική επικράτεια,
- β) ο παραβάτης είναι υπάλληλος κατά την έννοια της περ. α) του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95) και ενεργεί υπό την υπηρεσιακή του ιδιότητα,
- γ) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στη χώρα,
- δ) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου για οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται εν όλω ή εν μέρει στη ελληνική επικράτεια.

3. Όταν ένα ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στον παρόντα νόμο και εμπίπτει στη δικαιοδοσία περισσότερων του ενός κρατών μελών, ο αρμόδιος εισαγγελέας συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές των λοιπών εμπλεκόμενων κρατών μελών για να καθορίσουν ποιο κράτος μέλος πρέπει να ασκήσει ποινική δίωξη. Κατά περίπτωση και σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 της απόφασης-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις (L 328), το ζήτημα παραπέμπεται στη Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurojust).

4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην περ. γ) της παρ. 1, θεμελιώνεται η ημεδαπή δικαιοδοσία σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ποινικού Κώδικα, περί εγκλημάτων ημεδαπών στην αλλοδαπή, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 3 του ίδιου άρθρου.

### **Άρθρο 7**

#### **Ευθύνη νομικών προσώπων και οντοτήτων**

(άρθρο 6 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Τα νομικά πρόσωπα και οντότητες υπέχουν ευθύνη για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4, εφόσον τα εν λόγω αδικήματα διαπράχθηκαν επ' ωφελεία των εν λόγω νομικών προσώπων και οντοτήτων από οιοδήποτε πρόσωπο το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός των οικείων νομικών προσώπων και οντοτήτων και ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνων αυτών με βάση:

- α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου και οντότητας,
  - β) εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου και οντότητας ή
  - γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου και οντότητας,
2. Τα νομικά πρόσωπα και οντότητες υπέχουν ευθύνη όταν η απουσία εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στην παρ. 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη ποινικού αδικήματος του άρθρου 4 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου ή οντότητας από πρόσωπο, το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.
3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων και οντοτήτων βάσει της παρ. 1 δεν αποκλείει την άσκηση ποινικής δίωξης κατά φυσικών προσώπων που είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4.

### **Άρθρο 8**

#### **Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων και οντοτήτων**

(άρθρο 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Για τις προϋποθέσεις της ευθύνης νομικών προσώπων και οντοτήτων, τις κυρώσεις και τα κριτήρια επιβολής και τη διαδικασία διαπίστωσης της διάπραξης των αδικημάτων του άρθρου 4, εφαρμόζονται τα άρθρα 134 και 135 του ν. 5090/2024 (Α'30), περί ευθύνης νομικών προσώπων και οντοτήτων σε περιπτώσεις αδικημάτων δωροδοκίας.

Το ανώτατο επίπεδο των επιβαλλόμενων προστίμων δεν μπορεί είναι κατώτερο:

- α) για τα ποινικά αδικήματα των υποπερ. ηγ) και ηδ) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 4:
  - αα) από το ένα τοις εκατό (1%) του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου ή οντότητας, είτε κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του οικονομικού έτους κατά το οποίο διαπράχθηκε το αδίκημα, είτε κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής του προστίμου ή
  - αβ) από ποσό που αντιστοιχεί σε οκτώ εκατομμύρια (8.000.000) ευρώ, εφόσον αυτό το ποσό είναι μεγαλύτερο από αυτό της υποπερ. αα).
- β) για τα ποινικά αδικήματα των περ. α) έως ζ) και θ) και των υποπερ. ηα) και ηβ) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 4:
  - βα) από το πέντε τοις εκατό (5 %) του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου ή οντότητας, είτε κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του οικονομικού έτους

κατά το οποίο διαπράχθηκε το αδίκημα, είτε κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής του προστίμου ή

ββ) από ποσό που αντιστοιχεί σε σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) ευρώ, εφόσον αυτό το ποσό είναι μεγαλύτερο από αυτό της υποπερ. βα).

Αν δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί το ποσό του προστίμου με βάση τον συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών του νομικού προσώπου ή της οντότητας κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του οικονομικού έτους κατά το οποίο διαπράχθηκε το αδίκημα ή κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής προστίμου, εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 134 του ν. 5090/2024, περί ευθύνης νομικών προσώπων και οντοτήτων για αδικήματα δωροδοκίας.

2. Η ποινική ευθύνη των νομικών προσώπων και οντοτήτων για τα αδικήματα της παρ. 4 δεν αποκλείει την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 45 του ν. 4557/2018 (Α' 139).

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ**

### **ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 9**

**Αναφορά παραβάσεων μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προστασία αναφερόντων  
προσώπων – Προσθήκη περ. ε) στο άρθρο 4 ν. 4990/2022**  
(άρθρο 14 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

Στο άρθρο 4 του ν. 4990/2022 (Α' 210), περί του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας προσώπων που αναφέρουν ή αποκαλύπτουν, προστίθεται περ. ε), ως εξής:

«ε) παραβιάσεις περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως θεσπίζονται βάσει του άρθρου 29 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή του άρθρου 215 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.».

#### **Άρθρο 10**

**Δέσμευση και δήμευση**  
(άρθρο 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Τα μέσα και τα προϊόντα των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4, υπόκεινται σε δέσμευση και δήμευση, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 4478/2017 (Α' 91), καθώς και των άρθρων 40, 42 και 43 του ν. 4557/2018 (Α' 139) περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

2. Κεφάλαια και οικονομικοί πόροι που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε σχέση με τα οποία το κατονομαζόμενο πρόσωπο, οντότητα ή φορέας, ή εκπρόσωπος αυτού, διαπράττει ή συμμετέχει σε αδίκημα κατά παράβαση των υποπερ. ηα) και ηβ) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 4, υπόκεινται σε δέσμευση και δήμευση, σύμφωνα με την παρ. 1.

#### **Άρθρο 11**

**Ειδικά ερευνητικά μέσα**

(άρθρο 13 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

Οι ειδικές ανακριτικές πράξεις του άρθρου 254 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) εφαρμόζονται για την ποινική διερεύνηση των εγκλημάτων του άρθρου 4.

## **Άρθρο 12**

### **Συντονισμός και συνεργασία των αρμοδίων αρχών και υπηρεσιών**

(άρθρο 15 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Ως αρμόδια αρχή για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε σχέση με τις εγκληματικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τον παρόντα ορίζεται η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47 του ν. 4557/2018 (Α' 139), με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος η Αρχή της παρ. 1 είναι αρμόδια για:

- α) τη διασφάλιση κοινών προτεραιοτήτων και κατανόησης της σχέσης μεταξύ ποινικών και διοικητικών κυρώσεων,
- β) την ανταλλαγή πληροφοριών για στρατηγικούς σκοπούς, εντός των ορίων που καθορίζονται στο εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, και
- γ) τη διαβούλευση σε περιπτώσεις μεμονωμένων ερευνών, εντός των ορίων που καθορίζονται στο εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

## **Άρθρο 13**

### **Διεθνής δικαστική και αστυνομική συνεργασία**

(άρθρο 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4 έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα, οι αρχικά επιληφθείσες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές εξετάζουν το ενδεχόμενο να παραπέμψουν τις πληροφορίες που σχετίζονται με τα εν λόγω ποινικά αδικήματα στις αντίστοιχες καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες, μέσω της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) και της Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurojust).

2. Με την επιφύλαξη των κανόνων περί διασυνοριακής συνεργασίας και αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), τη Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurojust), την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για την αντιμετώπιση των ποινικών αδικημάτων του άρθρου 4. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές δύνανται να αιτούνται από τους παραπάνω φορείς, κατά περίπτωση, κάθε αναγκαία τεχνική και επιχειρησιακή βοήθεια, προκειμένου να διευκολυνθεί ο συντονισμός των ερευνών. Στο πλαίσιο της συνεργασίας οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμμετέχουν σε δίκτυα εμπειρογνομώνων και επαγγελματιών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και, κατά περίπτωση, για την παροχή συνδρομής, προκειμένου να διερευνηθούν αδικήματα που σχετίζονται με την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Άρθρο 14**  
**Στατιστικά στοιχεία**  
(άρθρο 17 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226)

1. Το Αυτοτελές Τμήμα Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στατιστικών Στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης του άρθρου 9 του π.δ. 30/2025 (Α' 52) τηρεί σύστημα για την καταγραφή, παραγωγή και παροχή ανωνυμοποιημένων στατιστικών δεδομένων σχετικά με τα στάδια υποβολής αναφορών, έρευνας και δικαστικής διαδικασίας που αφορούν στα ποινικά αδικήματα του άρθρου 4, προς τον σκοπό της παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της παραβίασης των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Το Αυτοτελές Τμήμα της παρ. 1 υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ετήσια βάση, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4, τα οποία περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, υπάρχοντα δεδομένα σχετικά με:

α) τον αριθμό των ποινικών αδικημάτων που έχουν καταχωριστεί και εκδικαστεί από τα κράτη μέλη,

β) τον αριθμό των δικαστικών υποθέσεων που απορρίφθηκαν, μεταξύ άλλων λόγω παρέλευσης της προθεσμίας παραγραφής του σχετικού ποινικού αδικήματος,

γ) τον αριθμό των φυσικών προσώπων που:

γα) διώκονται,

γβ) καταδικάζονται,

δ) τον αριθμό των νομικών προσώπων:

δα) που διώκονται,

δβ) για τα οποία έχει επιβληθεί ποινικού ή μη ποινικού χαρακτήρα κύρωση ή μέτρο,

ε) τα είδη και τα επίπεδα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν.

3. Ανά διετία, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης έκθεση ενοποιημένης επισκόπησης των στατιστικών στοιχείων της παρ. 2.

**Άρθρο 15**  
**Ένταξη του αδικήματος της παραβίασης περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**  
**στον κατάλογο των βασικών αδικημάτων του άρθρου 4 του ν. 4557/2018 – Προσθήκη**  
**περ. κβ) στο άρθρο 4 του ν. 4557/2018**  
(άρθρο 18 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226 - άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673)

Στο άρθρο 4 του ν. 4557/2018 (Α' 139), περί βασικών αδικημάτων για τους σκοπούς του ανωτέρω νόμου, προστίθεται περ. κβ), ως εξής:

«κβ) παραβίαση περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως θεσπίζονται βάσει του άρθρου 29 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή του άρθρου 215 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**  
**ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

## **Άρθρο 16**

### **Αίτηση εξαίρεσης πριν από την άσκηση ποινικής δίωξης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 16 και παρ. 1 άρθρου 21 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 16 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), περί υποβολής αίτησης εξαίρεσης, αντικαθίσταται και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η αίτηση για εξαίρεση υποβάλλεται: α) για τα στάδια μέχρι και την κίνηση της ποινικής δίωξης έως δέκα (10) ημέρες πριν από την προσδιορισμένη ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης ενώπιον του αρμόδιου πλημμελειοδικείου, β) στο στάδιο της ανάκρισης έως την παράδοση των εγγράφων από τον ανακριτή στον εισαγγελέα μετά την τελευταία ανακριτική πράξη, γ) στη διαδικασία ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου πριν από την έκδοση του βουλεύματος και δ) στην κύρια διαδικασία πριν αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία. Γι' αυτόν το σκοπό οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να πληροφορηθούν το όνομα του εισαγγελέα πριν από τη σύνταξη της πρότασής του και τη σύνθεση του συμβουλίου από τη στιγμή που ο εισαγγελέας υποβάλλει σε αυτό την πρότασή του. Αν η αίτηση αφορά την εξαίρεση ολόκληρου του πολυμελούς δικαστηρίου ή περισσότερων από το ήμισυ των μελών της σύνθεσης αυτού, η κατάθεσή της γίνεται τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από την ημέρα που έχει προσδιοριστεί για τη συζήτηση της υπόθεσης.».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 21 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, περί απόφασης επί αιτήσεως εξαίρεσης, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

« 1. Αν βεβαιωθεί η βασιμότητα του λόγου, γίνεται δεκτή η εξαίρεση και διατάσσεται εκείνος που εξαιρέθηκε να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Οι πράξεις που έχει ήδη ενεργήσει ή στις οποίες έχει συμπράξει είναι αυτοδικαίως άκυρες, εκτός αν το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο κρίνουν διαφορετικά, επειδή η υπόθεση δεν μπορεί να επανέλθει σε προγενέστερο δικονομικό στάδιο ή οι πράξεις να επαναληφθούν. Αν δεν υπάρχει αναπληρωτής του, το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο παραπέμπει τη δίκη σε άλλο δικαστήριο ή συμβούλιο σύμφωνα με τις σχετικές για την αρμοδιότητα κατά παραπομπή διατάξεις. Διαφορετικά, κατά τις περιστάσεις, ή απορρίπτεται η αίτηση ή διατάσσεται ο αιτών να φέρει ισχυρότερες αποδείξεις.».

## **Άρθρο 17**

### **Πρόβλεψη κατ' εξαίρεση αποκλεισμού κατηγορουμένου από την πρόσβαση σε επιμέρους υλικό της δικογραφίας – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 100 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**

Στο άρθρο 100 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 26), περί του δικαιώματος πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας και ανακοίνωσης των εγγράφων της ανάκρισης, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Κατά παρέκκλιση από τις παρ. 1 και 2, εφόσον δεν θίγεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, οι αρμόδιες αρχές, κατά την ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, δύνανται, αιτιολογημένα, να μην επιτρέψουν, την πρόσβαση σε τμήμα του υλικού, αν αυτή ενδέχεται να θέσει σε άμεσο και σοβαρό κίνδυνο τη ζωή ή τα θεμελιώδη δικαιώματα άλλου προσώπου ή αν τέτοια άρνηση είναι απολύτως απαραίτητη για την προστασία σημαντικού δημοσίου συμφέροντος και ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη διεξαγωγή έρευνας ή να βλάψει σοβαρά την εθνική ασφάλεια. Κατά της ανωτέρω άρνησης, ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει το δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις ενώπιον του αρμοδίου δικαστικού συμβουλίου.».

### **Άρθρο 18**

#### **Προσαρμογή του ανώτατου ορίου κάθειρξης στις περιπτώσεις επιβολής προσωρινής κράτησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 286 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 286 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), περί της προσωρινής κράτησης, οι λέξεις «δέκα πέντε» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι (20)» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί: α) για κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, όταν το μέτρο αυτό δεν επαρκεί ή δεν μπορεί να επιβληθεί λόγω έλλειψης γνωστής διαμονής του κατηγορουμένου στη χώρα ή λόγω μη υποβολής από τον τελευταίο σχετικού αιτήματος να υποβληθεί σε αυτό και β) για περιοριστικούς όρους, αν αιτιολογημένα κριθεί ότι τα μέτρα των περ. α και β δεν επαρκούν και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 282, μόνον αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στην χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει την φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής και από τη συνδρομή των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής του ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανόν, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδίκες του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Αν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στον νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι (20) έτη ή αν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση ή στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος, είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης.».

### **Άρθρο 19**

#### **Ειδική πρόβλεψη εξόδων σε βάρος κατηγορουμένου που καταδικάστηκε με έκδοση ποινικής διαταγής – Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 577 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.**

Στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 577 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), περί εξόδων σε βάρος των κατηγορουμένων που καταδικάστηκαν, προστίθενται οι λέξεις «και επί ποινικών διαταγών πενήντα (50 ευρώ)» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) επί αποφάσεων Μονομελούς Πλημμελειοδικείου, από διακόσια (200) μέχρι τετρακόσια (400) ευρώ και επί ποινικών διαταγών πενήντα (50) ευρώ,».

## **Άρθρο 20**

### **Μετακίνηση ιατροδικαστών και νεκροτόμων σε άλλες ιατροδικαστικές υπηρεσίες – Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 10 του ν. 3772/2009**

Στο άρθρο 10 του ν. 3772/2009 (Α' 112), προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Για όλως εξαιρετικούς λόγους που ανάγονται στη λειτουργία των ιατροδικαστικών υπηρεσιών και για χρονικό διάστημα έως δύο (2) ετών επιτρέπεται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που φέρει εμπεριστατωμένη αιτιολογία, μετακίνηση ιατροδικαστών και νεκροτομών σε άλλη ιατροδικαστική υπηρεσία, μη εφαρμοζομένης της παρ. 4 του άρθρου 66 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).».

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

### **Άρθρο 21 Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.